

Gods trouw

De predikant van de Nicolaikerk te Berlijn, Paul Gerhardt (12.03.1607–27.05.1676), had de vrede lief. Hij behoorde tot de streng orthodoxe lutheranen. Toen de keurvorst Friedrich Wilhelm de opgelaaide strijd tussen lutherse en gereformeerde predikanten wilde beëindigen en ook Gerhardt daartoe een verklaring moest ondertekenen waarin hij beloofde te zwijgen over het verschil in leer, weigerde hij dit, omdat hij meende dat de vorst hem niet kon verbieden de waarheid te verkondigen zoals hij die zag, volgens de opdracht die God hem had gegeven.

Door die weigering werd de zestigjarige Gerhardt uit zijn ambt ontzet. Hij keerde daarom met zijn vrouw terug naar Saksen, hun geboorteland. Zonder bestaansmiddelen, overnachtten zij in een hotel. Vooral zijn vrouw was bezorgd en bang. Om haar te troosten, zong hij voor haar een paar verzen van een lied dat hij enkele jaren daarvoor had gemaakt:

*Beveel gerust uw wegen,
al wat u 't harte deert,
der trouwe hoede en zegen
van Hem, Die 't al regeert;
Die wolken, lucht en winden
wijst spoor en loop en baan,
zal ook wel wegen vinden,
waarlangs uw voet kan gaan.*

In de gelagkamer van het hotel ontmoette de prediker die avond twee mannen die pas laat waren aangekomen. In het gesprek lieten ze zich ontvallen dat ze gezanten waren van hertog Christiaan van Merseburg en dat ze waren gekomen om een zekere predikant op te zoeken die uit zijn ambt was ontzet. Verrast keek Gerhardt op; dat kon niemand anders zijn dan hijzelf! Daarom noemde hij zijn naam, tot grote verbazing van de beide heren. 'Dan kunnen we hier al onze opdracht vervullen', zei één van hen en overhandigde hem een verzegelde envelop. De hertog schreef hem dat hij met verdriet van de tegenspoed had gehoord, en vroeg of hij Gerhardt financieel mocht helpen, totdat de storm voorbij was en hij elders beroepen zou worden. Dankbaar en ontroerd gaf hij de brief aan zijn vrouw; toen ze hem had gelezen, herinnerde hij haar aan het lied dat hij voor haar had gezonden.

Deze wonderlijke uitredding werd spoedig bekend, evenals de rol die het gedicht daarbij had gespeeld. Het werd een lievelingslied van velen die in verdriet en zorg zijn.

*Laat Hem besturen, waken:
't is wijsheid, wat Hij doet,
zo zal Hij alles maken,
dat ge u verwond'ren moet,
als Hij, Die alle macht heeft,
met wonderbaar beleid
geheel het werk volbracht heeft,
waarom gij thans nog schreit.*